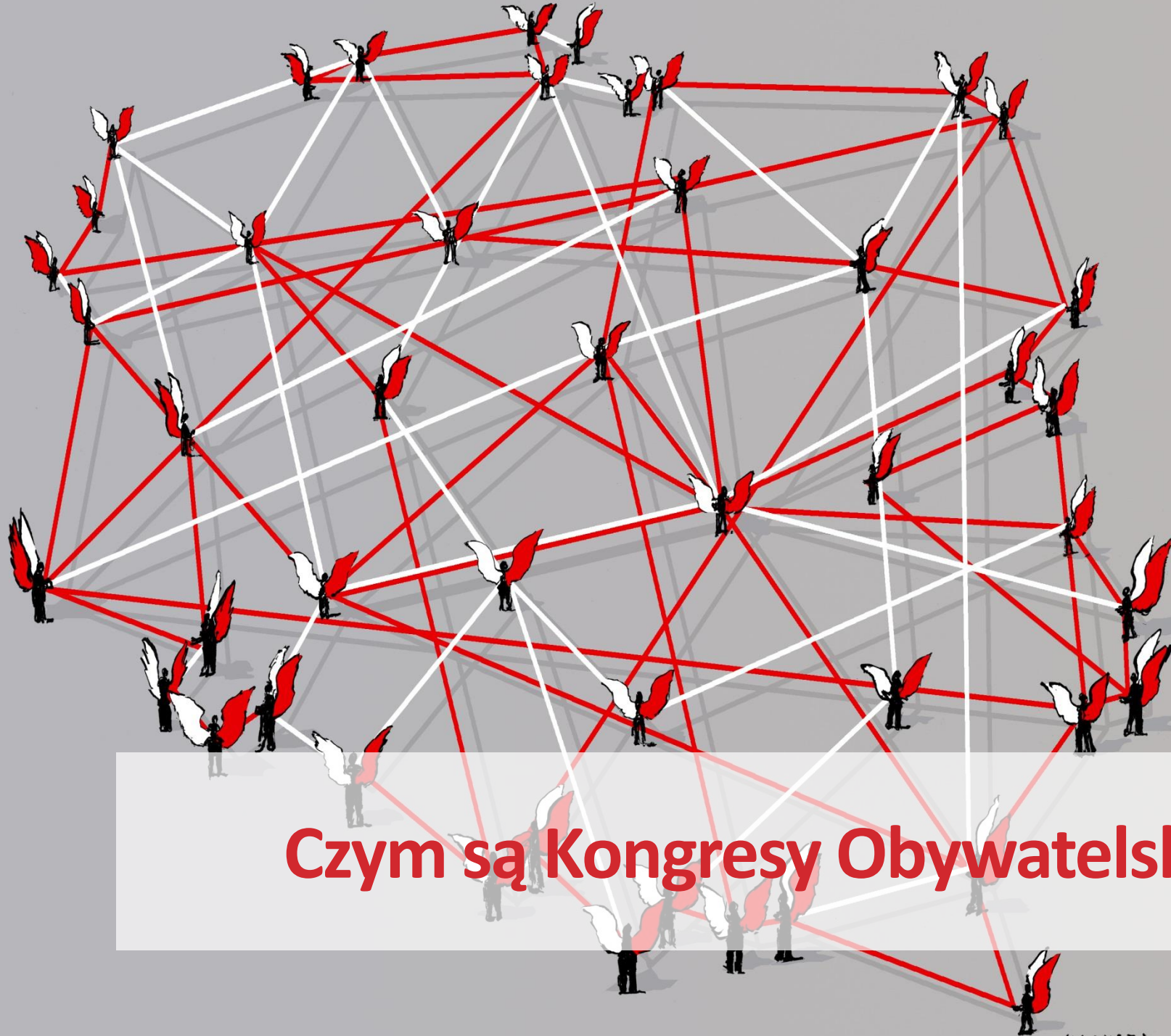

Czym są Kongresy Obywatelskie?

„Najważniejszym warunkiem naszego
narodowego sukcesu
w następnych dekadach jest zmiana
postaw, wzorców myślenia
i zachowań Polaków. To wyzwanie,
przed którym stoimy wszyscy jako
społeczeństwo”

(źródło: [„Wygrać kolejne ćwierćwiecze”](#))

dr Jan Szomburg, Inicjator Kongresów Obywatelskich

Kongres Obywatelski

to miejsce spotkań Polaków. Chcemy być **RAZEM**, choć pochodzimy z różnych przestrzeni, mamy różne poglądy i reprezentujemy różne pokolenia. Łączy nas **wspólny cel** – stymulowanie refleksji nad rozwojem społeczno-gospodarczym Polski.

Zatrzymajmy się na chwilę w nieustannym biegu. Stańmy razem przed lustrem. Przyjrzyjmy się sobie dokładnie. **Jacy jesteśmy, a jacy chcielibyśmy być?** Z czego możemy być dumni, a czego nam jeszcze brakuje?

Spotkanie wszystkich Polaków

Pierwszy Kongres Obywatelski odbył się na Politechnice Warszawskiej **12 listopada 2005 r.** Od tamtej pory organizujemy Kongresy jako pozapolityczne **forum wymiany** myśli, emocji i informacji między różnymi środowiskami i pokoleniami.

Do tej pory odbyło się:

- 16 Kongresów Obywatelskich w Warszawie
- 11 Pomorskich Kongresów Obywatelskich w Gdańsku.

Tematy i mówcy Kongresów

PAŃSTWO I ADMINISTRACJA

Mateusz Morawiecki

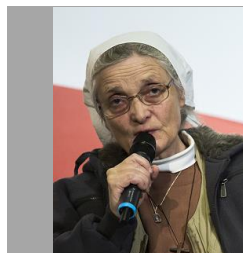

Jerzy Buzek

Bronisław Komorowski

SPOŁECZEŃSTWO

s. Małgorzata Chmielewska

Jacek Żakowski

prof. Andrzej Nowak

BIZNES

Rafał Sonik

Marek Darecki

Maciej Witucki

Tematy i mówcy Kongresów

EDUKACJA I NAUKA

dr Joanna Bagniewska Robert Firmhofer prof. Jerzy Bralczyk

KULTURA

Jan Englert Monika Kuszyńska Piotr Głowacki

SPORT

Kinga Baranowska Piotr Małachowski Natalia Partyka

Ogólnopolski Kongres Obywatelski

Historia Kongresów

I KONGRES OBYWATELSKI - 2005 r. (700 uczestników)

W stronę rozwoju opartego na wartościach i dialogu

II KONGRES OBYWATELSKI - 2007 r. (1130 uczestników)

Rozwój przez wspólnotę i konkurencyjność

III KONGRES OBYWATELSKI - 2008 r. (800 uczestników)

Jaka modernizacja Polski?

IV KONGRES OBYWATELSKI - 2009 r. (1000 uczestników)

Razem wobec przyszłości

V KONGRES OBYWATELSKI - 2010 r. (900 uczestników)

Idea Polski XXI wieku.

Podmiotowi Polacy – Podmiotowa Polska

VI KONGRES OBYWATELSKI – 2011 r. (1100 uczestników)

Jaki rozwój, jaka edukacja w XXI wieku?

Wielkie przewartościowanie

VII KONGRES OBYWATELSKI – 2012 r. (1300 uczestników)

Postawy i umiejętności kluczem do rozwoju Polaków i Polski

VIII KONGRES OBYWATELSKI – 2013r. (1100 uczestników)

Jaka modernizacja Polski – od budowy infrastruktury do nowych postaw i zachowań?

IX KONGRES OBYWATELSKI – 2014 r. (1000 uczestników)

Polska jutra. Jak rozwinąć nasze skrzydła?

X KONGRES OBYWATELSKI – 2015 r. (1100 uczestników)

Polska jutra. Możemy być lepsi!

XI KONGRES OBYWATELSKI – 2016 r. (1200 uczestników)

Dojrzała Polacy – lepsza Polska!

XII KONGRES OBYWATELSKI – 2017 r. (800 uczestników)

Partnerska i wspólna Polska

XIII KONGRES OBYWATELSKI – 2018 r. (450 uczestników)

Siła lokalności – siła Polski

XIV KONGRES OBYWATELSKI – 2019 r. (600 uczestników)

Jakie „razem” Polaków w XXI wieku?

XV KONGRES OBYWATELSKI – 2020 r.

(ponad 1100 odbiorców online)

Jaka Polska wobec wyzwań przyszłości?

XVI KONGRES OBYWATELSKI – 2021 r.

(ponad 120 uczestników, ponad 700 odbiorców online)

Polska jutra. Zielona transformacja – nowe technologie - współpraca

Uczestnicy Kongresów

Do tej pory w szesnastu Ogólnopolskich Kongresach Obywatelskich
wzięło udział:

ponad **1000** panelistów

oraz

ponad **14 000** uczestników:

przedstawiciele administracji centralnej i lokalnej, trzeciego sektora,
biznesu, środowisk naukowych, organizacji studenckich, młodzieży
oraz społeczeństwa obywatelskiego
z całej Polski
(corocznie ze 110-150 miejscowości).

Wyjątkowa atmosfera

[Klip](#) z X Kongresu Obywatelskiego, 7.11.2015 r. „Polska jutra. Możemy być lepsi!”

Pomorski Kongres Obywatelski

Historia Pomorskich Kongresów

2006

I POMORSKI KONGRES OBYWATELSKI

W stronę wspólnoty regionalnej

2007

II POMORSKI KONGRES OBYWATELSKI

Razem wykorzystajmy unijną szansę

2009

III POMORSKI KONGRES OBYWATELSKI

Razem wobec kryzysu i przyszłości

2011

IV POMORSKI KONGRES OBYWATELSKI

Podmiotowość dla rozwoju

2012

V POMORSKI KONGRES OBYWATELSKI

Pomorze – jakie wartości, jaki rozwój?

2013

VI POMORSKI KONGRES OBYWATELSKI

Dobro wspólne – lepsza jakość życia

2014

VII POMORSKI KONGRES OBYWATELSKI

Energia Pomorzan

2015

VIII POMORSKI KONGRES OBYWATELSKI

Jakość życia Pomorzan

2016

IX POMORSKI KONGRES OBYWATELSKI

Lepsze życie Pomorzan

2017

X POMORSKI KONGRES OBYWATELSKI

Pomorze i Polska – razem wobec trudnego świata

2019

XI POMORSKI KONGRES OBYWATELSKI

Partnerskie Pomorze– dla demokracji i rozwoju

Uczestnicy Kongresów

W jedenastu dotychczasowych Pomorskich Kongresach Obywatelskich uczestniczyło łącznie blisko **7000 osób**. Na Pomorskim Kongresie Obywatelskim spotykają się przedsiębiorcy, naukowcy, politycy, sportowcy, ludzie kultury, przedstawiciele organizacji pozarządowych, studenci i inni – osoby z całego Pomorza.

Gośćmi Kongresu byli m.in.: premier Mateusz Morawiecki, prof. Jerzy Buzek, prezydent Lech Wałęsa, dr Janusz Lewandowski, aktor Mirosław Baka, piłkarz ręczny Artur Siódmiak oraz podróżnik Aleksander Doba.

Wokół Kongresów

Wydajemy cotygodniowy thinkletter *Idee dla Polski*

Idee dla Polski
obywatelski thinkletter

Kultura umysłowa Polaków – dlaczego myślimy tak, jak myślimy?

PROF. DR. HAB. ANDRZEJ ZYBALA
Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

Aby zrozumieć dzisiejszą mentalność Polaków, trzeba się cofnąć o co najmniej kilka wieków. Sarmatyzm, krótka reformacja, słaby wpływ nurtów oświeceniowych oraz bardzo silny romantyzm – to wszystko spowodowało, że przez wieki kształtowała się u nas intelektualna kultura umysłowa. Przeglądaliśmy czyn nad myślenie. Emocje nad racjonalność. Pojedynczych bohaterów nad społeczeństwo. Spora część tej spuścizny została w nas po dziś dzień. W efekcie wielu z nas ma trudności w dostosowaniu się do wyzwani współczesności. Czy w interesie Polaków leży przeformułowanie niektórych cech naszej umysłowości?

Rozmowę prowadzi Marcin Wondolowski – redaktor thinklettera Kongresu Obywatelskiego.

Jacy – tak generalnie – jesteśmy my, Polacy? Jak można scharakteryzować to, w jaki sposób myślimy, odbieramy świat?

Z pewnością od wieków zwracano u nas uwagę na dość niską skłonność do pogłębionej, racjonalnej analizy. Już Norwid pisał, że nie wojujemy myślą. Juliusz Kaliszewski dodawał, że Polacy głębiej rozważania wolą przerzucić na kogoś innego – „chłop księdzu, lub jak dawniej dziedzicowi, mieszczanin rządowi, a ludzie więcej wykształceni – zagranicy”. Po dziś dzień mamy problemy z abstrakcją, z uogólnieniami, z wyciąganiem wniosków z zebranych faktów. Trudno nam ogarnąć złożoność wielu zjawisk, które chcielibyśmy zrozumieć. Dochodzi do tego brak krytycyzmu w myśleniu – uogólniamy na podstawie pojedynczych obserwacji, stereotypów, niesprawdzonych informacji. W konsekwencji często wypracowujemy pochope wnioski. Można to zauważyć, obserwując dziś przekazy medialne czy wypowiedzi polityków w rodzaju „w służbie zdrowia jest źle, bo lekarz niedobrze potraktował pacjenta”.

Wielu z nas bądzi na myśleniu odruchowym, niepogłębionym, opartym na skojarzeniach, a nie logicznych ciałach. Nie koncentrujemy się na odczytywaniu głębszych mechanizmów przyczynowo-skutkowych. Często szukamy zrozumienia złożonych zjawisk, wskazując

Idee dla Polski
obywatelski thinkletter

Jaka polszczyzna, taka wspólnota Polaków

DR. HAB. ANNA CEGIELA, PROF. UW
Uniwersytet Warszawski

Konflikty angażujące i dzielące polskie społeczeństwo często nie wynikają wcale z różnic w sferze wartości, lecz z nieodpowiedzialnego używania języka. Takiego, które czyni ze wspólnoty grupę osób niemogących się porozumieć. Umiejętność odpowiedzialnego korzystania z języka jest w rzeczywistości pewną sztuką – sztuką bycia wódr ludzi. A odpowiedzialność za niego, to odpowiedzialność za to, jaki świat dajemy drugiemu człowiekowi, za to, czy jest to ring bokserki czy miejsce spokojnego dialogu.

Tekst przemówienia wygłoszonego podczas XI Kongresu Obywatelskiego, 5 listopada 2016 r.

Wielu z nas definiuje język jako narzędzie komunikacji. To ogromny skróć myślowy, ocierający się właściwie o pojęcie nieprawdy definicyjnej. Język nie jest wyłącznie narzędziem. I być może dlatego, że nie zawsze zdajemy sobie z tego sprawę, zdarza nam się traktować go nieodpowiedzialnie. Bez języka nie byłoby możliwe poznanie, nie moglibyśmy nadawać kształtu myśleniu, nie powstałaby nauka ani literatura. Bez języka i komunikacji nie byłoby wspólnoty. Nie ma bowiem takiej wspólnoty, która nie zostałaby stworzona przez język.

Na pytanie o to, jakim językiem mówić, by budować wspólnotę, jest tylko jedna odpowiedź – mówić językiem ku drugiemu człowiekowi. Nie przeciw niemu. Mówić dla niego. Dojrzałe użycie języka jest użyciem nie dla siebie, nie po to, żeby wypowiedzieć emocje, jakie wzbudza w nas drugi człowiek, np. z powodu innych niż nasze poglądów politycznych. Dojrzałe użycie języka, jak każde inne dojrzałe działanie, jest działaniem rezygnującym z interesu prywatnego, jest działaniem wspólnotowym – dla drugiego, dla innych.

„Na pytanie o to, jakim językiem mówić, by budować wspólnotę, jest tylko jedna odpowiedź – mówić językiem ku drugiemu

Partnerska i wspólna Polska – idea na kolejne 100 lat Niepodległej

11 XI 2018

dr
JAN SZOMBURG

Prezes Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową,
Inicjator Kongresu Obywatelskiego

Polska nie jest skazana na powrót do przeszłości, a obecna dezintegracja może być etapem przejściowym do integracji na wyższym poziomie. Im szybciej nakreślić nową, bardziej dojrzałą i inkluzywną ideę Polski oraz zbudujemy wokół niej szeroki konsensus, tym szybciej wkroczymy na właściwe tory rozwoju.

Najpierw dojrzałość

Budowa wspólnoty Polaków „ponad podziałami” jest możliwa. Taka wspólnota ponad 10 tys. osób powstała w ramach Kongresu Obywatelskiego w latach 2005-2015 niezależnie od – a nawet wbrew – narastającej polaryzacji politycznej. Podczas gdy większość kongresów i konferencji kieruje swe postulaty do rządzących, my debatowaliśmy głównie „w poziomie” – między sobą – w ramach różnych środowisk i pokoleń. Wypracowaliśmy wzajemne zaufanie i model **horyzontalnej debaty obywatelskiej** opartej na trosce o dobro wspólne.

Kiedy po wyborach parlamentarnych w 2015 r. rozpoczęły się zasadnicze zmiany polityczno-ustrojowe, klimat społeczno-polityczny uległ radykalnemu pogorszeniu. Pojawili się znacznie silniejsze niż przedtem podziały, upowszechniła się tendencja do zamykania się we własnych kręgach ideowo-politycznych. Stanęliśmy więc przed pytaniem, czy nakierować naszą debatę na bezpośrednią ocenę tych radykalnych (w istocie ustrojowych) zmian, jakie się właśnie dokonywały, ryzykując rozpad konsensusu dialogicznego w ramach wspólnoty Kongresowiczów. Wybraliśmy inną drogę – rozważań nad **ideałem Polski**, które pozwalałyby spojrzeć „z góry”, tak na okres transformacji i rozwoju z lat 1989-2015, jak i na ostatnie zmiany polityczno-ustrojowe. Tak narodziło się przesłanie Kongresu Obywatelskiego zorganizowanego w 2016 r.: „**Dojrzała Polacy – lepsza Polska**” i wiążące się z nim pytania – co oznacza dojrzałość w życiu indywidualnym i zbiorowym, co to znaczy „**dojrzała Polska**”.

Sformułowaliśmy wówczas 10 drogowskazów procesu dojrzwania Polaków i Polski. Najważniejsze z nich to: **zrozumienie siebie** jako całej zbiorowości narodowej i społecznej (naszej tożsamości w różnych jej odcieniach), **samoakceptacja** tego, jacy jesteśmy jako Polacy (czyli

Deбата publiczna

Jesteśmy stale obecni w ogólnopolskich mediach.

Naszym partnerem strategicznym
jest dziennik „Rzeczpospolita”,
w którym kilka razy w roku
ukazują się teksty Kongresu
Obywatelskiego.

Debaty lokalne

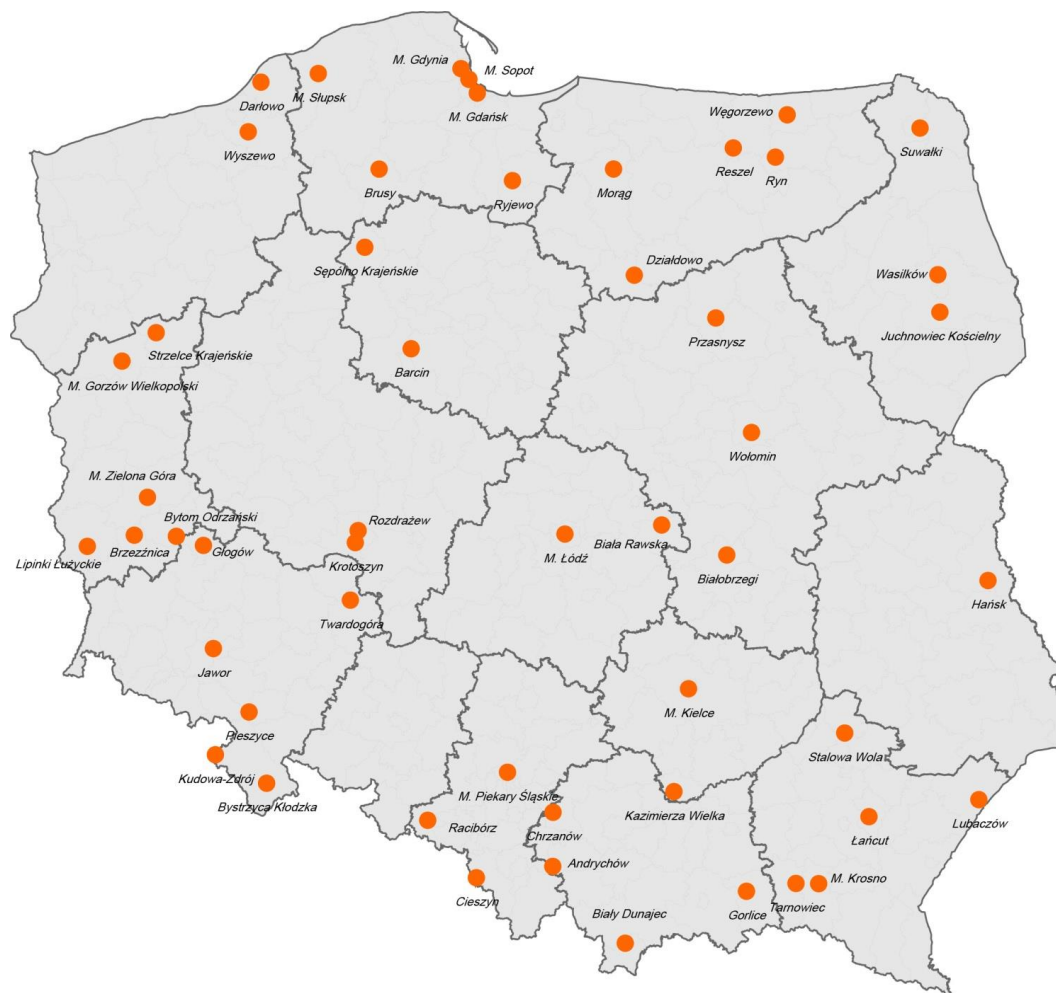

Debaty lokalne

52 równoległe
debaty w całej Polsce

1448

uczestników debat

Debaty lokalne

Budujemy społeczność w Internecie:

www.kongresobywatelski.pl

www.facebook.com/KongresObywatelski

www.twitter.com/Obywatelski

YouTube

www.youtube.com/user/KongresObywatelski

Publikujemy książki w serii „Wolność i Solidarność”.

Publikacje Kongresu Obywatelskiego można pobrać drogą elektroniczną ze strony internetowej www.kongresobywatelski.pl lub otrzymać w siedzibie IBnGR w Gdańsku oraz w biurze w Warszawie.

Od 2021 r. publikujemy cotygodniowe inspirujące podcasty!

W ramach audycji „Głos Kongresu Obywatelskiego” ukazały się m.in. rozmowy z **Jackiem Dukajem**, pisarzem, prof. **Michałem Kosińskim**, Stanford University oraz prof. **Mariuszem Orłowskim**, Virginia Tech University.

Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową

Biuro Kongresu Obywatelskiego

ul. Do Studzienki 63

80-227 Gdańsk

tel. +48 58 524 49 00

e-mail: ibngr@ibngr.pl

Biuro w Warszawie

ul. Andersa 20/39

00-201 Warszawa